

STANDARD OCUPAȚIONAL GENERAL PENTRU TEHNICĂ DENTARĂ

STANDARD OCUPAȚIONAL GENERAL PENTRU TEHNICĂ DENTARĂ PACHET STANDARD PENTRU LUCRĂRI DENTARE MOBILE IANUARIE 2006

Acesta este unul din cele patru pachete standard ce conțin detalii sub forma unui proiect -Standard ocupațional general pentru tehnică dentară:

1. Evaluări inițiale, pregătiri, recomandări
2. Lucrări dentare mobile
3. Lucrări dentare restaurative-fixe
4. Aparare ortodontice

Acest pachet conține:

<i>EVALUĂRI INIȚIALE, PREGĂTIRE, RECOMANDĂRI</i>
EDT 05 Execuția lingurilor, modelelor, șabloanelor de ocluzie pentru designul și execuția protezelor mobile
EDT 06 Designul și confecționarea protezelor totale mobile
EDT 07 Designul și execuția protezelelor parțiale mobile
EDT08 Designul și execuția componentelor metalice și scheletelor pentru proteza parțială mobilizabilă
EDT 09 Rebazarea, repararea și modificarea protezelor mobile
EDT10 Forma și realizarea obturatoarelor
EDT11 Designul și realizarea protezei pe bază de implanturi dentare
EDT12 Designul și realizarea protezelor cu sisteme de ancorare
Cunoștințe și abilități necesare îndeplinirii acestor standarde

Cele două mari probleme relaționate cu aceste standarde sunt următoarele și vă rugăm să le tratați în ordinea scrisă:

1. Verificați dacă :
  - a) traducerea este corectă
  - b) este inteligibilă pentru țara dumneavoastră
  - c) dacă nu, ce limbă trebuie folosită
  - d) în caz de neclarități, contactați grupul de experți din Marea Britanie pentru lămuriri.

2. Verificați dacă standardele
  - a) descriu corect practicile din țara dumneavoastră
  - b) dacă n,u vă rugăm să ne oferiți detalii privind practicile dumneavoastră și ce trebuie schimbat

Pentru a putea elabora standarde pentru întreaga Europă, care să se potrivească în toate țările, trebuie să facem compromisuri.

Standard ocupațional general pentru tehnică dentară
Lucrări protetice mobile

STANDARD OCUPAȚIONAL GENERAL PENTRU TEHNICĂ DENTARĂ

CUNOȘTINȚE NECESARE ÎNȚELEGERII STANDARDELOR EDT05, EDT06, EDT07, EDT08, EDT09, EDT10, EDT11 ȘI EDT12 ÎN RAPORT CU PRIMELE EVALUĂRI, PREGĂTIRI ȘI RECOMANDĂRI

Tabelul de mai jos prezintă cunoștințele necesare pentru atingerea standardelor cerute. Codul diferitelor standarde sunt prezentate pe axa orizontală, iar coloanele conțin cunoștințele necesare acestor standarde. 'X'-ul din celulele tabelului marchează cunoștințele necesare pentru diferite standarde.

CUNOȘTINȚE NECESARE	EDT05	EDT06	EDT07	EDT08	EDT09	EDT10	EDT11	EDT12
<i>A ANATOMIE, FIZIOLOGIE, PATOLOGIE ȘI MICROBIOLOGIE</i>								
1. anatomia și fiziologia capului, a gâtului, a cavității bucale	X	X	X	X	X	X	X	X
2. morfologia dinților frontali/laterali	X	X	X	X	X	X	X	X
3. etiologia și clasificarea malocluziilor	X	X	X	X	X	X	X	X
4. structura, funcția, mișcările musculaturii orale(inclusiv limba) și a articulației temporo-mandibulare		X	X	X	X	X	X	X
5. boli și dereglări ale cavității bucale (de ex. angular cheilitis, candida stomatologică, licheu plan eroziv, ulceratie aftoasă cronică și uscăciunea gurii)		X	X	X	X	X	X	X
6. modificări fiziologice și patologice asociate procesului de îmbătrânire sau traumelor, schimbări ale smalțului, dentinei și pulpei dentare, care modifică forma și culoarea dinților, pierderea dinților determinând un proces de resorbție a mucoasei bucale		X	X	X	X	X	X	X
7. importanța retenției ligamentului periodontal și modificările survenite datorită pierderii lui			X	X	X	X	X	X
8. infecțiile și tratamentul bolilor cavității bucale						X		

STANDARD OCUPAȚIONAL GENERAL PENTRU TEHNICĂ DENTARĂ

CUNOȘTINȚE NECESARE	EDT05	EDT06	EDT07	EDT08	EDT09	EDT10	EDT11	EDT12
9. efectul bolilor orale asupra funcției și designul lucrărilor dentare						X		
10. bolile maligne orale /managementul lor medical						X		
11. radioterapia/ chemoterapia și efectul lor asupra lucrărilor dentare;design/funcție						X		
12. execuția și designul lucrărilor dentare preoperatorii						X		
13. efectul tratamentelor asupra selecției de material,a designului, a funcției, a tehnicii de lucru: tratament radioterapeutic						X		
14. principiile transferului de țesut, structura pielii; metode clinice de transfer, designul dispozitivului folosit						X		
15. reconstrucție chirurgicală						X		
16. anatomie și fiziologie post tratament						X		
17. factori care contribuie la sănătatea sau boala cavității bucale (sociali,comportamentali, de mediu, economici)	X	X	X	X	X	X	X	X

STANDARD OCUPAȚIONAL GENERAL PENTRU TEHNICĂ DENTARĂ

CUNOȘTINȚE NECESARE	EDT05	EDT06	EDT07	EDT08	EDT09	EDT10	EDT11	EDT12
<i>B RAȚIONAMENTE PRIVIND PROTEZAREA</i>								
1. impactul emoțional asupra pacientului provocat de pierderea dinților		X	X	X	X		X	
2. răspunsul emoțional al pacientului și a celor apropiați lui determinat de pierderea dinților						X		
3. rolul protezei mobile în restaurarea și menținerea: - țesutului bucal - esteticii - foneticii - articulației tempero-mandibulare și a ocluziei		X	X	X	X	X	X	
4. importanța restaurării și menținerii dimensiunilor verticale		X	X	X	X	X		
5. avantajele și dezavantajele protezării imediate		X	X	X	X	X		
6. avantajele și dezavantajele menținerii rădăcinilor în protezare		X	X	X	X	X	X	
7. scopul și necesitatea protezării totale tranziționale pe bază de implant		X	X	X	X	X	X	
8. scopul și folosirea mucoasei și a țesutului		X	X	X	X	X		
9. designul marginilor determinate de mucoasa anterioară largă și de condițiile dentare preexistente		X	X	X	X	X		
10. nevoile funcționale și fizice ale pacientului cu pierderi de țesut din cavitatea bucală						X		
<i>C MATERIALE</i>								
1. Clasificarea și subclasificarea materialelor în funcție de compoziția chimică și structură internă	X	X	X	X	X	X	X	X

Standard ocupațional general pentru tehnică dentară
Evaluare inițială, pregătire, recomandări

STANDARD OCUPAȚIONAL GENERAL PENTRU TEHNICĂ DENTARĂ

CUNOȘTINȚE NECESARE	EDT05	EDT06	EDT07	EDT08	EDT09	EDT10	EDT11	EDT12
2. proprietățile mecanice, fizice, termice, chimice și biologice ale materialelor - importanța alegerii materialului adecvat, compatibil cu pacientul - materialul cu proprietățile ideale folosite - comparație între materialele folosite uzual și cele cu proprietăți ideale - efectul depozitării în timp asupra proprietăților materialului - modificările proprietăților materialelor în timpul manipularii - modificările proprietăților materialelor în timpul setării - modificările proprietăților materiale în timpul prelucrării lor		X	X	X	X	X	X	X
3. rolul și scopul componentelor și scheletelor metalice; alte materile folosite în procesul de execuție, materiale de legătură între metal și material fizionomic				X				
<i>D MATERIALE PENTRU MODELE ȘI TIPARE</i>								
1. gipsuri pentru modele și tipare - calitatea produselor gipsate - compoziția produselor gipsate - manipulare, caracteristici de preparare a gipsului - proprietățile materialelor gipsate	X	X	X	X	X	X	X	X
<i>G CERURI</i>								
1. indicațiile pentru ceară de proteze și ceară de modelat	X	X	X	X	X	X	X	X
2. compoziția cerurilor dentare folosite pentru proteze mobile	X	X	X	X	X	X	X	X
3. proprietățile lor	X	X	X	X	X	X	X	X

Standard ocupațional general pentru tehnică dentară
Evaluare inițială, pregătire, recomandări

STANDARD OCUPAȚIONAL GENERAL PENTRU TEHNICĂ DENTARĂ

CUNOȘȚINȚE NECESARE	EDT05	EDT06	EDT07	EDT08	EDT09	EDT10	EDT11	EDT12
4. diferențele esențiale între ceara de proteze și cea de modelat	X	X	X	X	X	X	X	
5. relevanța coeficientului de expansiune termică (CET) în folosirea cerurilor	X	X	X		X	X	X	X
6. importanța menținerii proprietăților fizice, mecanice și estetice ale cerurilor	X	X	X	X	X	X	X	X
7. importanța tranziției solid- solid în manipularea cerii		X	X	X	X	X	X	X
8. importanța detensionării în modelarea indirectă		X	X		X	X	X	X
<i>F MATERIALE - POLIMERI DENTARI</i>								
1. termenul de polimerizare	X	X	X		X	X	X	
2. mecanism de activare folosit în polimerizare	X	X	X		X	X	X	
3. procesul de inițiere în polimerizare	X	X	X		X	X	X	
4. procesul de finalizare în polimerizare	X	X	X		X	X	X	
5. fazele polimerizării în lanț și cum pot fi ele egalate cu polimerizare sub presiune și polimerizare adițională		X	X		X	X	X	
6. termenii termoplastici, termoset		X	X		X	X	X	

Standard ocupațional general pentru tehnică dentară
 Evaluare inițială, pregătire, recomandări

STANDARD OCUPAȚIONAL GENERAL PENTRU TEHNICĂ DENTARĂ

CUNOȘTINȚE NECESARE	EDT05	EDT06	EDT07	EDT08	EDT09	EDT10	EDT11	EDT12
7. caracteristici structurale ale polimerizării în lanț <ul style="list-style-type: none"> - copolimerizarea - importanța ramificărilor, a legăturilor în cruce și relația lor: <ul style="list-style-type: none"> o cu setarea termică o prepararea amprentelor din hidrocoloizi reversibili și ireversibili o prepararea amprentelor din materiale siliconice - temperaturile tranziționale ale polimerilor (tm,tg) și efectele acestora asupra proprietăților fizice și mecanice ale materialului 		X	X		X	X	X	
<ul style="list-style-type: none"> - tacticitatea și diferitele ei forme în structura polimerului - rotația segmentelor polimerice - efectele gradului de polimerizare asupra proprietăților polimerilor 								
8. polimeri pentru baza protezei								

STANDARD OCUPAȚIONAL GENERAL PENTRU TEHNICĂ DENTARĂ

CUNOȘTINȚE NECESARE	EDT05	EDT06	EDT07	EDT08	EDT09	EDT10	EDT11	EDT12
<ul style="list-style-type: none"> - polimeri specifici pentru baza protezei - elemente și proprietăți ale polimerului pentru baza protezei, pentru rebazări dure sau elastice, pentru țesuturi sau materiale temporare - elementele materialelor pentru căptușiri normale - elementele materialelor pentru închideri marginale și căptușiri temporare moi - elementele materialelor permanente pentru căptușiri moi - implicațiile microbiene, fizice și tehnice datorate legăturii metalo-acrilice 		X	X		X	X	X	
<i>G MATERIALE - CERAMICĂ</i>								
1. materiale folosite în tehnica dentară inclusiv pentru bonturi							X	
<i>H MATERIALE - ALIAJE DENTARE</i>								
1. structura, proprietăți și modul de cristalizare la răcire			X	X	X	X	X	X
2. avantajele aliajelor			X	X	X	X	X	X
3. tipul de aliaj binar și relevanța structurii lui în aliajele dentare			X	X	X	X	X	X
4. importanța dislocării în structura metalelor și a aliajelor			X	X	X	X	X	X
5. diagrama echilibrului termal în funcție de curba de răcire a diferitelor aliaje binare			X	X	X	X	X	X
6. caracteristicile importante în diagrama echilibrului termic pentru aliaje care formează solide			X	X	X	X	X	X
7. importanța caracteristicilor diagramei echilibrului termic pentru aliajele solide			X	X	X	X	X	X
8. importanța caracteristicilor diagramei echilibrului termic pentru aliajele cu amestec parțial solid			X	X	X	X	X	X
9. relevanța amestecului original din compoziția aliajelor			X	X	X	X	X	X

Standard ocupațional general pentru tehnică dentară

Evaluare inițială, pregătire, recomandări

STANDARD OCUPAȚIONAL GENERAL PENTRU TEHNICĂ DENTARĂ

CUNOȘTINȚE NECESARE	EDT05	EDT06	EDT07	EDT08	EDT09	EDT10	EDT11	EDT12
dentare și a lipiturilor								
10. importanța fazelor de precipitare ale aliajelor cu amestec parțial solid în mecanismul de întărire și la rezistența la coroziune			X	X	X	X	X	X
11. importanța omogenizării aliajelor la căldură			X	X	X	X	X	X
12. importanța rafinării elementelor în turnarea și cristalizarea structurii aliajelor			X	X	X	X	X	X
13. importanța ciclului de răcire asupra proprietăților fizice și mecanice ale aliajelor dentare			X	X	X	X	X	X
14. importanța dilatării primare, secundare, terțiare			X	X	X	X	X	X
15. răcirea aliajului și efectul ei asupra proprietăților anisotropice			X	X	X	X	X	X
16. termenul de călire, prin recristalizare și creșterea granulației și relevanța ei în aliaje dentare			X	X	X	X	X	X
17. importanța menținerii structurii cristaline la aliajele finisate			X	X	X	X	X	X
18. importanța principiilor de solidarizare și lipire folosite în stomatologia modernă			X	X	X	X	X	X
19. relevanța coroziunii electrolitice în folosirea aliajelor dentare			X	X	X	X	X	X
20. importanța folosirii lustruirii electrice la anumite aliaje dentare			X	X	X	X	X	X
21. rațiuni în alegerea aliajelor dentare cu platină			X	X	X	X	X	X
22. relația dintre legăturile chimice și proprietățile materialelor solide								X
23. managementul selecției căii de turnare								X
24. materiale pentru lucrare; ceară naturală, ceară sintetică, material polimeric; structură, proprietăți; efectele								X

Standard ocupațional general pentru tehnică dentară

Evaluare inițială, pregătire, recomandări

STANDARD OCUPAȚIONAL GENERAL PENTRU TEHNICĂ DENTARĂ

CUNOȘTINȚE NECESARE	EDT05	EDT06	EDT07	EDT08	EDT09	EDT10	EDT11	EDT12
tehnicienilor de manipulare și a schimbărilor de temperatură asupra fidelității lucrării								
25. metode și sisteme de turnat diferite								X
26. metode de finisare								X
<i>I MATERIALE REFRACTARE</i>								
1. necesitatea folosirii lor				X	X			X
2. raționamentul alegerii materialelor refractare				X	X			X
3. folosirea materialelor refractare și ghipsate cu fosfat				X	X			X
4. caracteristicile celor 2 tipuri principale de materiale de ambalat folosite în stomatologie				X	X			X
5. importanța expansiunii termale a materialelor de ambalat în turnare și lipire				X	X			X
6. rolul siliciului alotrop în procesul de expansiune				X	X			X
7. rolul siliciului coloidal în proprietățile termice și de prepararea materialului refractar cu fosfat				X	X			X
8. modificările chimice și fizice din timpul încălzirii, importanța lor				X	X			X
9. importanța temperaturii tiparului asupra structurii aliajului				X	X			X
10. necesitatea folosirii lor				X	X			X
<i>J TEHNICI DE SOLIDARIZARE</i>								
1. materiale, lipitură post-ceramică, lipitură pre-ceramică								X
2. materiale refractare asociate și transferate pe model								X
3. lipituri folosite în stomatologie (inclusiv aliaje prețioase și neprețioase) prin diferite metode și cu laser								X
<i>K. MATERIALE –DINȚI ARTIFICIALI</i>								
1. - dinți artificiali ideali pentru proteze		X	X			X	X	

Standard ocupațional general pentru tehnică dentară

Evaluare inițială, pregătire, recomandări

STANDARD OCUPAȚIONAL GENERAL PENTRU TEHNICĂ DENTARĂ

CUNOȘTINȚE NECESARE	EDT05	EDT06	EDT07	EDT08	EDT09	EDT10	EDT11	EDT12
2. - proprietățile materialelor dinților artificiali în funcție de materialul folosit		X	X		X	X	X	
3. - mecanismul de legătură ce se realizează între dinții artificiali și baza protezei		X	X		X	X	X	
4. - avantajele și dezavantajele combinării diferitelor materiale		X	X		X	X	X	
<i>L MATERIALE DE DUPLICAT, DE AMPRENTAT, DE DEZINFECȚIE</i>								
1. - componența și folosirea diferită a materialelor de amprentare	X	X	X		X	X	X	X
2. - natura și tipul materialelor de amprentat, de turnat și amprentat ocluzii și efectul soluțiilor de dezinfectat asupra lor	X							
3. - compatibilitatea materialelor de amprentat cu soluțiile de dezinfectat	X	X	X	X	X	X	X	X
4. - vîscoelasticitatea și relevanța la unele materiale de amprentat	X	X	X	X	X	X	X	X
5. - elastomerii și caracteristicile esențiale ale materialelor din această categorie	X	X	X	X	X	X	X	X
<i>M MATERIALE REZILIENTE</i>								
1. efectul topografic asupra performanței						X		
1. degradarea în timp a materialelor reziliente						X		
3. laminația materialelor reziliente cu alți polimeri						X		
4. legătura materialelor reziliente cu baza materialelor						X		
5. retenții mecanice pentru baze detașabile						X		
6. chimia siliconului						X		
7. acrilat foarte plastic, elemente, performanță în timp, pierderea plasticității						X		
<i>N CONFEȚIONAREA LUCRĂRILOR DENTARE –RETENȚII - STABILITATE</i>								

Standard ocupațional general pentru tehnică dentară
Evaluare inițială, pregătire, recomandări

STANDARD OCUPAȚIONAL GENERAL PENTRU TEHNICĂ DENTARĂ

CUNOȘTINȚE NECESARE	EDT05	EDT06	EDT07	EDT08	EDT09	EDT10	EDT11	EDT12
1. efectul formei osoase și a relațiilor dintre funcția, designul și execuția protezelor totale sau parțiale	X	X	X	X	X	X	X	
2. baza protezei și rolul ei	X	X	X	X	X	X	X	
3. rolul suprefetei lustruite, în menținerea și stabilitatea protezei	X	X	X	X	X	X	X	
4. importanța stabilirii și menținerii relațiilor intermaxilare	X	X	X	X	X	X	X	
5. importanța bordurilor ocluzale în stabilirea relațiilor intermaxilare	X	X	X	X	X	X	X	
6. este efectul formei mucoasei dure asupra menținerii și stabilității protezei		X	X	X	X	X	X	
7. viscozitatea salivei influențează menținerea și stabilitatea protezei		X	X	X	X	X	X	
8. rolul musculaturii buco-faciale		X	X	X	X	X	X	
9. este efectul amprentării pasive și displazive		X	X	X	X	X	X	
10. principii și criteriile clinice pentru folosirea zonelor neutre în amprentare		X	X	X	X	X	X	
11. importanța folosirii ghidurilor biometrice pe parcursul etapelor de lucru		X	X	X	X	X	X	
12. rolul poziției buco-linguale a dinților montați în zona laterală		X	X	X	X	X	X	
13. rolul poziționării dinților artificiali montați în zona frontală		X	X	X	X	X	X	
14. importanța montării dinților laterali și rolul tiparului		X	X	X	X	X	X	
15. rolul curbilor de compensație în stabilitatea protezei		X	X	X	X	X	X	
16. rolul sistemelor de ancorare în menținerea și stabilitatea protezei		X	X					
17. metode complexe de retenție: felul metodelor folosite, acțiunea lor, și cum afectează complexitatea lor			X			X		

Standard ocupațional general pentru tehnică dentară
Evaluare inițială, pregătire, recomandări

STANDARD OCUPAȚIONAL GENERAL PENTRU TEHNICĂ DENTARĂ

CUNOȘTINȚE NECESARE	EDT05	EDT06	EDT07	EDT08	EDT09	EDT10	EDT11	EDT12
forma protezei; metodele de execuție								
18. folosirea dentiției pacientului ca bază pentru obturator						X		
<i>O ESTETICĂ ȘI FONETICĂ</i>								
1. efectul procesului de îmbătănire aspra formei și culorii dinților naturali	X	X	X					
2. importanța alegerii materialului potrivit pentru dinți în menținerea esteticii	X	X	X					X
3. compromisul inevitabil apărut câteodată dintre estetică și funcționalitate	X	X	X	X	X	X		X
4. importanța esteticii materialului ales pentru baza protezei	X	X	X	X	X	X		X
5. importanța formei bazei protezei pentru o bună fonetică	X	X		X	X	X		
6. existența unor dinți naturali, relevanța lor								X
7. importanța existenței unui ghidaj preextracție pentru estetica viitoarei proteze		X	X	X	X	X	X	
8. rolul concepțiilor deontogenice în selecția dinților artificiali		X	X	X	X	X		X
9. importanța dinților laterali pentru o estetică acceptabilă		X	X			X		
10. diferite metode de determinare a formei dinților centrali		X	X	X	X			X
11. considerații estetice și fonetice în poziționarea antero-posterioare a dinților artificiali în arcadă		X	X			X		
12. rolul conturului anatomic al feței, în îmbunătățirea esteticii		X	X	X	X	X		X
13. efectul petelor de culoare asupra esteticii protezei mobile		X	X			X		X
14. provocări determinate de rădăcini în menținerea unei aparențe acceptabile		X	X	X	X	X		X
15. importanța câștigării încrederii pacientului în alegerea dinților artificiali		X	X			X		

Standard ocupațional general pentru tehnică dentară
Evaluare inițială, pregătire, recomandări

STANDARD OCUPAȚIONAL GENERAL PENTRU TEHNICĂ DENTARĂ

CUNOȘTINȚE NECESARE	EDT05	EDT06	EDT07	EDT08	EDT09	EDT10	EDT11	EDT12
16. complicații anatomice în cazul protezelor mobile (de ex. torosul palatin) , spațiu ocluzal insuficient, creastă bulboasă, modificări de cl. I și II, variabilitatea opțiunilor clinice si tehnice privind mușcătura inversă laterală		X	X			X		
17. efectul variațiilor rasiale în culoarea mucoasei asupra esteticului și a alegerii materialului potrivit		X	X			X		
<i>P ARTICULAȚIA</i>								
1. alegerea unui articulator potrivit tipului de proteză	X	X	X	X	X	X	X	X
2. avantajele și dezavantajele diferitelor tipuri de articuloare	X	X	X	X	X	X	X	X
3. metode de transferare a datelor clinice pe articulator	X	X	X	X	X	X	X	X
4. necesitatea folosirii relatorilor cinematici (arc facial, pantograful, curbura urechii	X	X	X	X	X	X	X	X
5. importanța axului de fixare pentru protezele parțiale sau în cazul unor disfuncții ale articulației temporo-mandibulare	X	X	X	X	X	X	X	X
6. importanța montării modelelor pe suport magnetic și a procedurilor de rearticulare	X	X	X	X	X	X	X	X
7. necesitatea reglării articulatorului în funcție de ocluzia și aranjamentul dinților (tipul,forma)	X	X	X	X	X	X	X	X
8. importanța pieselor centrice și eccentrice în reglarea articulatorului		X	X	X	X	X	X	X
9. indicații și contraindicații în folosirea pieselor eccentrice pentru stabilitate ocluzală pe perioada de lucru		X	X	X	X	X	X	
10. folosirea tabelului dat de client							X	
<i>Q PRINCIPIILE DESIGNULUI PROTEZELOR PARȚIALE MOBILE, OBTURATOARELOR, SISTEME DE ANCORARE</i>								
1. clasificarea zonelor parțial dentate			X	X	X		X	X

Standard ocupațional general pentru tehnică dentară

Evaluare inițială, pregătire, recomandări

STANDARD OCUPAȚIONAL GENERAL PENTRU TEHNICĂ DENTARĂ

CUNOȘTINȚE NECESARE	EDT05	EDT06	EDT07	EDT08	EDT09	EDT10	EDT11	EDT12
2. clasificarea zonei de obturat						X		
3. clasificarea în funcție de natura și transmisia forțelor masticatorii			X	X	X		X	
4. importanța examinării modelului în elaborarea și execuția protezei parțial mobile			X	X	X	X	X	X
5. identificarea părților componente a protezei parțiale			X	X	X	X	X	X
6. raționamentul alegerii materialului care să îndeplinească cerințele clientului în execuția protezei parțiale mobilizabile			X	X	X	X	X	X
7. factorii care influențează forma: liniile periferice, conturul bazei și conectorii protezei parțiale mobile			X	X	X		X	X
8. principiile retenției directe aplicate la proteza parțială			X	X	X		X	
9. necesitatea unei reciprocități în cazul retenției directe			X	X	X	X	X	
10. tipul și eficiența reciprocității obținute prin forma corectă a protezei parțiale			X	X	X		X	
11. importanța punctelor de reper ale suprafeței bucale în menținerea și stabilitatea protezei parțiale			X	X	X		X	
12. necesitatea existenței regulilor în retenția indirectă a protezei parțiale simple						X		
13. factori ce influențează designul protezei, liniile periferice, conturul de bază și conectorii protezei			X	X	X	X	X	
14. folosirea tehnicilor modelelor detașabile în îmbunătățirea stabilității protezei parțiale simple			X	X	X	X	X	
15. principiile designului “stress-broken” și indicațiile lui limitate			X			X	X	
16. principiile și cerințele clinice în cazul onlay-urilor			X			X		
17. principiile unei design echilibrat			X			X		
18. principiile unei design fix, “swinglock”			X			X		
19. metode de obturare, cazurile care cer obturare,			X				X	

Standard ocupațional general pentru tehnică dentară

Evaluare inițială, pregătire, recomandări

STANDARD OCUPAȚIONAL GENERAL PENTRU TEHNICĂ DENTARĂ

CUNOȘTINȚE NECESARE	EDT05	EDT06	EDT07	EDT08	EDT09	EDT10	EDT11	EDT12
probleme particulare de retenție, factori ce influențează designul protezei pentru o obturație minimă și cum să ținem cont de ei								
20. principiile implantologiei						X		
21. implantologia și integrarea osoasă						X		
22. factori care influențează alegerea dinților superiori						X		
23. structuri anatomice diferite folosite în implantologie							X	
24. implant pentru restaurare solo							X	
25. folosirea implantului pentru ancorarea ortodontică							X	
26. relația dintre materiale și cerințele funcționale ale punților, coroanelor								X
27. designul structurilor și substructurilor pentru îndeplinirea cerințelor clinice și funcționale; proprietățile materialelor								X
<i>R METODE DE REALIZARE A PUNȚILOR ȘI A COROANELOR CU SISTEME DE ANCORARE</i>								
1. managementul și selecția materialelor corespunzătoare îndeplinirea cerințelor funcționale și ale clientului								X
2. principiale de design ale punților și coroanelor pe bonturi și selectarea retențiilor								X
3. protecția ocluzală a componentelor fixe; metode de realizare: modelaj cu ceară, polimerizare temporară, modele cu materiale refractare, compozit fotopolimerizabil, compozit fotopolimerizabil plus metal, tehnologie ceromer-porțelan hidro-termică cu fuziune joasă, sisteme ceramice diferite								X
4. calitatea este asigurată de tehnicile de lucru, setarea cuptoarelor, continua evaluare a procesului de lucru								X
5. efectul tehnicilor de lucru folosit asupra performanțelor clinice și funcționale ale lucrării								X

Standard ocupațional general pentru tehnică dentară
Evaluare inițială, pregătire, recomandări

STANDARD OCUPAȚIONAL GENERAL PENTRU TEHNICĂ DENTARĂ

CUNOȘTINȚE NECESARE	EDT05	EDT06	EDT07	EDT08	EDT09	EDT10	EDT11	EDT12
6. factorii care determină alegerea materialului în funcție de sănătatea peridontală								X
<i>S MODIFICAREA PROTEZELOR MOBILE</i>								
1. adăugiri sau protezare imediată					X			
2. principii ale protezării imediate totale sau parțiale					X			
3. tehnici de extracție sau alveoplastie					X			
4. modificarea modelelor pentru a corespunde cerințelor clinice					X			
5. principiile protezării totale imediate					X			
6. adăugare de dinți artificiali sau modificarea celor existenți					X			
7. principiile adăugării de dinți artificiali la proteze acrilice					X			
8. principiile adăugării de dinți la proteze metalice					X			
<i>T REPARAȚIA PROTEZELOR MOBILE</i>								
1. motivele ruperii protezei: accidente, greșeli de elaborare a formei, modificări ale mucoasei și structurii osoase, materiale degradate					X			
2. tehnici de dezinfecție pentru proteze acrilice sau metalo-acrilice					X			
3. identificarea liniei de fractură și a felului fracturii					X			
4. asamblarea fragmentelor rupte și pregătirea modelului					X			
5. pregătirea suprafeței fracurate în funcție de natura materialului					X			
6. aplicarea materialului și polimerizarea lui					X			
7. dinți artificiali fracturați					X			
8. recunoașterea materialului dinților artificiali (ceramică,acrilat), adaptarea dinților în funcție de					X			

Standard ocupațional general pentru tehnică dentară
Evaluare inițială, pregătire, recomandări

STANDARD OCUPAȚIONAL GENERAL PENTRU TEHNICĂ DENTARĂ

CUNOȘTINȚE NECESARE	EDT05	EDT06	EDT07	EDT08	EDT09	EDT10	EDT11	EDT12
mușcătură și nuanța celorlalți dinți								
9. pregătirea dinților artificiali					X			
10. aplicarea materialului acrilic și polimerizarea lui					X			
11. alegerea de întăritori sau elemente de legătură, ca efect al fracturării mecanice					X			
12. efectul fracturării lanțului polimeric prin incluziune					X			
<i>U REBAZAREA</i>								
1. selectarea materialelor și metodelor, pregătirea protezei								
2. tehnici de amprentare pentru căptușire totală sau marginală								
3. compatibilitatea materialului de amprentat cu materialul bazei protezei								
4. proceduri de dezinfecție pentru proteze acrilice, metalo-acrilice, și materiale de căptușire								
5. tehnici complexe de pregătire a modelului în articulator în funție de mușcătură								
6. pregătirea bazei protezei, ceruirea, efectul grosimii protezei asupra vorbirii (spațiul pentru limbă) și a performanțelor fizice a protezei								
7. tehnici de autopolimerizare					X			
8. prelucrare și finisare (tehnici, proceduri)					X			
<i>V SĂNĂTATE ȘI CONTROLUL INFECȚIILOR</i>								
1. metode de protecție împotriva contaminării cu infecții intraspitalicești în momentul manevrării amprentelor sau altor obiecte care au fost sau vor fi în contact cu cavitatea bucală, importanța acestui lucru	X	X	X	X	X	X	X	X

Standard ocupațional general pentru tehnică dentară
Evaluare inițială, pregătire, recomandări

STANDARD OCUPAȚIONAL GENERAL PENTRU TEHNICĂ DENTARĂ

CUNOȘTINȚE NECESARE	EDT05	EDT06	EDT07	EDT08	EDT09	EDT10	EDT11	EDT12
2. importanța igienei și a menținerii unui mediu de lucru și a unui echipament curat	X	X	X	X	X	X	X	X
3. igiena personală și folosirea echipamentului de protecție personal	X	X	X	X	X	X	X	X
4. înlăturarea deșeurilor, evaluarea și minimalizarea impactului lor asupra mediului înconjurător	X							
5. cerințe și procedee ale organizației și angajatului privind sănătatea, siguranța și controlul infecțiilor	X							
6. metode sigure de manevrare și depozitare a materialelor, siguranța și curățirea echipamentului inclusiv a materialelor periculoase, chimice; rolul tehnicianului	X	X	X	X	X	X	X	X
7. manevrarea materialelor radioactive						X		
<i>W ASIGURAREA CALITĂȚII</i>								
1. motivul ținerii unei evidențe stricte pe tot parcursul procesului de execuție și identificarea clară a produsului	X	X	X	X	X	X	X	X
2. cerințe, procedee organizaționale și scopul acestora privind evidența informației despre intrări, etape de lucru, ieșiri	X	X	X	X	X	X	X	X
3. sistemul audit de calitate: scop, natură și procedee, impactul Dispozițiilor Directivelor Medicale în înregistrarea lucrărilor în lucru; detalierea designului, a materialelor și a procedeelelor de lucru	X	X	X	X	X	X	X	X
4. principiile asigurării calității la locul de muncă, procese și procedee (inclusiv înregistrarea și exemplificarea)	X	X	X	X	X	X	X	X
5. metode de setare, calibrare și testare a echipamentului	X	X	X	X	X	X	X	X
6. efectele modificării fizice, calitative a produselor de către tehnician și implicațiile legale (de ex. mixare incorectă, procesare inadecvată)	X	X	X	X	X	X	X	X

Standard ocupațional general pentru tehnică dentară
Evaluare inițială, pregătire, recomandări

STANDARD OCUPAȚIONAL GENERAL PENTRU TEHNICĂ DENTARĂ

CUNOȘTINȚE NECESARE	EDT05	EDT06	EDT07	EDT08	EDT09	EDT10	EDT11	EDT12
<i>X LEGISLAȚIE, POLITICĂ ȘI PROCEDURI</i>								
1. cerințele Dispozițiilor Directivelor Medicale de monitorizare a lucrărilor dentare, în timpul procesului de execuție	X	X	X	X	X	X	X	X
2. clauze legale ale contractului cu angajatul, confidențialitate; regulamentul intern al angajatorului	X	X	X	X	X	X	X	X
3. sănătate și siguranță la locul de muncă conform legislației muncii în vigoare; proceduri, liabilitate, principii de aplicare; protecția mediului înconjurător, controlul substanțelor periculoase	X	X	X	X	X	X	X	X
4. reglementări legale privind terța parte	X	X	X	X	X	X	X	X
<i>Y ÎNREGISTRĂRI STATUTORII</i>								
1. rolul celorlalți membri ai echipei de sănătate orală (inclusiv medici de altă specialitate, sociologi)	X	X	X	X	X	X	X	X
2. reguli de funcționare a echipei de sănătate orală din țara în care lucrează	X	X	X	X	X	X	X	X
3. obligații legale și etice a echipei de sănătate orală	X	X	X	X	X	X	X	X
4. nevoia unei specializări continue a membrilor echipei de sănătate orală	X	X	X	X	X	X	X	X
5. responsabilitățile echipei de sănătate orală față de întreaga comunitate	X	X	X	X	X	X	X	X

Standard ocupațional general pentru tehnică dentară
Evaluare inițială, pregătire, recomandări

STANDARD OCUPAȚIONAL GENERAL PENTRU TEHNICĂ DENTARĂ

GLOSAR

Model: imaginea pozitivă fidelă a amprenteii cavității bucale

Client: membru al echipei de sănătate orală care prescrie lucrarea protetică. Clienții pot fi externi organizației (alte laboratoare, practicanți, școli de perfecționare) sau interni organizației (spital)

Matrice: secțiune dintr-un model cu un singur dinte

Pacient: individul căruia i se prescrie o lucrare protetică sau părinții, tutorii unui nou-născut.

UNITATEA

EDT 05 Execuția lingurilor, modelelor, șabloanelor de ocluzie pentru designul și execuția protezelor mobile

Informații despre această unitate

Această unitate se referă la pregătirea designului și execuția modelelor, șabloanelor de ocluzie pentru proteze mobile, simple, complexe, parțiale simple și parțiale complexe.

SCOPUL STANDARDULUI

1. Lucrări protetice mobile:

- a) totale simple sau complexe
- b) parțiale simple sau complexe
- c) cu componente și schelet metalic

2. Materiale:

- a) polimerizabile
- b) autopolimerizabile
- c) fotopolimerizabile
- d) materiale termo-formatoare

3. Modele:

- a) definitive
- b) cu antagoniști
- c) duplicate

Criterii de performanță

Tehnicianul trebuie:

1. să determine corect cerințele în funcție de informația disponibilă din fișa de lucru
2. să curețe și să dezinfecteze amprenta primită, să confirme că nu are bule sau alte defecte care să o facă inacceptabilă și să o pregătească pentru turnarea modelului¹
3. să informeze clientul dacă amprenta nu este corectă și să ceară o reamprentare
4. să prepare corect materialul pentru model:
  - în funcție de procesul de confecționare a viitoarei proteze
  - în funcție de natura materialului de amprentat
5. să toarne corect materialul în amprentă pentru a avea un model:
  - care este o imagine pozitivă exactă a amprentei
  - care să includă detaliile necesare și să cuprindă zona de protezare
  - care să fie dens
  - care să nu aibă goluri sau alte defecte vizibile
6. să se aranjeze modelul astfel încât:
  - să aibă baza dreaptă
  - să nu aibă plusuri laterale
  - să fie fixate toate detaliile anatomiei esențiale
7. să facă la model mici ajustări necesare trecerii la următoarele etape
8. să examineze modelul pentru a identifica poziția și mărimea lipsurilor, să determine axul corect de inserție a protezei și să remedieze eventualele minusuri
9. să confecționeze din materiale adecvate un șablon rigid, adăugând dacă este cazul o întăritură
10. să lipească cu ceară bordurile de ocluzie de baza șablonului
11. să netezească suprafețele materialelor folosite și să identifice dacă fundurile de sac corespund cu anatomia pacientului și sunt netede și fără alte deformări
12. să controleze baza șablonului și bordurile de ocluzie pentru a confirma:
  - că nu lezează țesuturile din gura pacientului
  - că sunt bine executate
13. să curețe și să dezinfecteze șablonul de ocluzie, să-l identifice cu referințele unice ale pacientului, să-l dateze, să-l ambaleze corect pentru a-l trimite clientului la timpul potrivit
14. să identifice corect modelul cu referințele unice ale pacientului

¹Amprentarea include incorporarea bonturilor analogice sau a componentelor de transfer.

15. să pună modelul într-un loc sigur dinainte stabilit, când nu este folosit

UNITATEA

EDT 06 Designul și confecționarea protezelor totale mobile

Informații despre această unitate

Această unitate se concentrează asupra designului și confecționarea protezelor mobile total acrilice. Aceste lucrări protetice înlocuiesc total dinții maxilarului sau/ și ai mandibulei. Protezele pot fi simple sau complexe.

Elementele unității:

EDT 06.1 Designul și confecționarea machetei protezei totale

EDT 06.2 Confecționarea protezei mobile totale

EDT 06.3 Prelucrarea, lustruirea și finisarea protezei totale

SCOPUL STANDARDULUI

1. Articulator:

- a) cu braț fix
- b) ajustabil

2. Dinți artificiali:

- a) acrilici
- b) porțelan

3. Ocluzii:

- a) lingualizate
- b) variate
- c) neutre

4. Materialul polimeric:

- termopolimerizabil
- autopolimerizabil
- fotopolimerizabil

5. Introducerea materialului în tipar:

- prin injectare
- turnare
- în mod convențional

ELEMENTUL

EDT 06.1 Designul și confecționarea machetei protezei totale

Criterii de performanță

Tehnicianul trebuie să:

1. dezinfecteze și să curețe șabloanele de ocluzie și să transfere informațiile primite pe modelul de lucru
2. să monteze în articulator în funcție de înregistrarea ocluzală și să înregistreze corect informația
3. să transfere informațiile pe model, să modifice și să monteze dinții artificiali în așa fel încât :
  - articulația și ocluzia să fie ca și cea a pacientului
  - să corespundă dorințelor estetice
  - să fie un suport retentiv și stabil
  - să aiba o eficiență masticatorie maximă
4. să modeleze baza protezei în funcție de musculatura și suportul facial al pacientului
5. să se identifice macheta cu referințele unice ale pacientului și să dateze execuția ei
6. să dezinfecteze și să curețe macheta în vederea trimiterii ei în cabinet într-un ambalaj corespunzător
7. să dezinfecteze și să curețe macheta la întoarcerea ei din cabinet și să identifice modificările sau instrucțiunile primite
8. să verifice dacă în timpul probei nu s-a modificat poziția dinților și să facă corecturile necesare
9. să re poziționeze modelul în articulator și să facă modificările de rigoare
10. să modifice poziția dinților și marginile machetelor până se obține un rezultat satisfăcător

ELEMENTUL

EDT 06.2 Confecționarea protezei totale

Criterii de performanță

Tehnicianul trebuie :

1. să evalueze fișa, modelul, forma și modificările aduse machetei și să decidă:
  - dacă să folosească un model duplicat
  - cum să fie distribuită forța masticatorie la proteza definitivă
  - dacă este nevoie de folii distanțatoare pentru zonele de despovărat
2. să adapteze macheta protezei pe model și să transfere informațiile venite de la probă pe model
3. să selecteze și să pregătească materialul de ambalat care să:
  - corespundă complexității protezei
  - fie preferința clientului
4. să facă ambalarea în chiuvete corespunzătoare formei și dimensiunilor machetei de ceară
5. să spele ceara și să pregătească tiparul pentru presarea acrilului
6. să adauge folia pentru a crea camera de vid cerută în fișă
7. să selecteze culoarea și tipul acrilului compatibil cu:
  - celelalte materiale folosite
  - duritatea finală a protezei
  - cerințele estetice ale protezei finite
8. să prepare acrilatul în cantități necesare și să-l preseze în tipar
9. să fie atent la închiderea marginală, făcând modificările necesare înainte de ambalarea machetei
10. să polimerizeze acrilatul la temperatura și timpul caracteristic fiecărui tip de acrilat
11. să dezambaleze fără să distrugă sau să modifice proteza și să o prelucreze

ELEMENTUL

EDT 06.3 Prelucrarea, finisarea și lustruirea protezei totale

Criteria de performanță

Tehnicianul trebuie :

1. să folosească metode, materiale și echipamente pentru prelucrarea, finisarea și lustruirea protezei în funcție de materialul folosit
2. să fixeze și să re poziționeze modelul în articulator
3. să analizeze proteza din articulator, să se convingă că ocluzia este cea corectă, că dinții sunt apropiați celor naturali și să facă corecturile necesare la dimensiunea verticală a dinților
4. să prelucreze și să finiseze proteza prin netezirea suprafețelor, a iregularităților și rotunjirea marginilor tăioase astfel încât:
  - să fie relevante cu caracteristicile anatomice
  - să aibă lungimea potrivită
5. să lustruiască proteza pentru a crea margini rotunjite și lucioase
6. să evalueze proteza finită din punct de vedere al:
  - calității²
  - funcționalității formei
  - adoptării pe model
  - conform prescripției medicale
7. să identifice proteza cu datele unice de referință ale pacientului și cu data de execuție
8. să curețe și să dezinfecteze proteza finală, să o ambaleze corespunzător materialelor fragile împreună cu instrucțiunile pentru pacient și client
9. să țină evidența la zi, completă privind identificarea elementelor componente și execuția protezei, să păstreze toată documentația conform legislației în vigoare

---

² Greșelile pot fi din cauza: articulatorului, a culorii, a funcționalității sau a polimerizării.

UNITATEA

EDT 07 Designul și execuția protezelor parțiale mobile

Informații despre această unitate

Unitatea aceasta se referă la designul și execuția protezelor parțiale simple sau complexe, care înlocuiesc unul sau mai mulți dinți naturali. Protezele parțiale pot fi total acrilice, cu componente metalice (sustinere, retenție) sau cu substructuri metalice în care s-au implantat în baza acrilică a protezei dinți artificiali. Protezele parțiale trebuie să înlocuiască forma, mărimea și culoarea dinților avuți, să fie comode, să nu cauzeze leziuni țesuturilor moi sau tari ale cavității bucale. Proteza trebuie să aibă stabilitate și să nu retenționeze resturi de mâncare. Pentru realizarea unei proteze parțiale simple, tehnicianul dentar trebuie să aibă o amprentă exactă, o relație intermaxilară bine stabilită și culoarea dinților restanți ai pacientului .

Elementele unității:

EDT 07.1 Elaborarea, confecționarea și modificarea machetei protezei parțiale

EDT 07.2 Execuția protezei parțiale mobile

EDT 07.3 Prelucrarea, finisarea și lustruirea protezei mobile parțiale

SCOPUL STANDARDULUI

1. *Proteze parțiale mobile:*

- a) parțiale, acrilice
- b) acrilice cu componente metalice
- c) cu schelet metalic

2. *Articulator:*

- a) cu braț fix
- b) ajustabil

3. *Dinți artificiali:*

- a) acrilici
- b) metalici
- c) porțelan

4. *Componente:*

- a) schelet metalic
- b) componente retentive (croșete, magneți)
- c) dinți stâlpi
- d) distanțatoare
- e) elemente de ancorare precise
- f) elemente de ancorare semi –precise
- g) inlay-uri, onlay-uri, overlay-uri
- h) elemente de ancorare pe implanturi

5. *Materialul polimeric:*

STANDARDE OCUPAȚIONALE GENERALE PENTRU TEHNICĂ DENTARĂ

- a) termopolimerizabil
- b) autopolimerizabil
- c) fotopolimerizabil
- d) termo-formator

6. Introducerea materialului în tipar:

- a) prin injectare
- b) turnare
- c) în mod convențional

ELEMENTUL

Standarde ocupaționale generale pentru tehnică dentară   Ianuarie 2006
Lucrări protetice mobile

EDT 07.1 Elaborarea, confecționarea și modificarea machetei protezei parțiale simple

Criterii de performanță

Tehnicianul trebuie :

1. să dezinfecteze și să curețe șabloanele de ocluzie și să transfere informațiile primite pe modelul de lucru
2. să monteze în articulator în funcție de înregistrarea ocluzală și să înregistreze corect informația
3. să examineze fișa de laborator și să aleagă dinții apropiați de :
  - forma
  - nuanța
  - mărimea
  - tipul
  - forma cuspidală a dinților naturalisă-i ajusteze pentru a semăna cât mai mult cu cei naturali
4. să modifice poziția dinților artificiali astfel încât:
  - ocluzia și articulația să fie corecte
  - să fie estetică
  - să aibă maxim de retenție, stabilitate și suport
  - să fie eficientă
5. să modeleze baza protezei în funcție de:
  - musculatura pacientului
  - țesutul retras (pierdut)
  - componente retențiere adiționale
6. să verifice macheta dacă corespunde cerințelor din fișa de laborator și a planului clinic cerut ; proteza trebuie să se identifice cu referințele unice ale pacientului și să dateze execuția ei
7. să dezinfecteze și să curețe macheta în vederea trimiterii ei în cabinet într-un ambalaj corespunzător
8. să dezinfecteze și să curețe macheta la întoarcerea ei din cabinet și să identifice modificările sau instrucțiunile noi primite
9. să verifice dacă în timpul probei nu s-a modificat poziția dinților și să facă corecturile necesare
10. să re poziționeze modelul în articulator și să facă modificările de rigoare
12. să modifice poziția dinților în machetă până se obține un rezultat satisfăcător

Elementul

EDT 07.2 Confecționarea protezei parțiale

Criterii de performanță

Tehnicianul trebuie:

1. să analizeze fișa de laborator, modelul, forma și macheta modificată pentru a putea decide:
  - ce model să folosească pentru polimerizare
  - cum să distribuie forța masticatorie pe fața ocluzală a protezei finite
  - gradul de reziliență a componentelor protezei parțiale
  - nevoia unor camere de vid și distanțatoare prefabricate
2. să identifice părțile componente solicitate și să le integreze modelului în funcție de:
  - forma protezei
  - axul de inserție a protezei
3. să readapteze macheta pe model și să transfere datele de pe machetă pe model după revenirea machetei în laborator
4. să modeleze baza protezei în funcție de:
  - musculatura pacientului
  - țesutul retras (pierdut)
  - componente retențiere adiționale
  - închidere marginală
5. să selecteze și să pregătească materialul de ambalat care să corespundă:
  - complexității protezei
  - preferinței clientului
  - prețului
6. să facă ambalarea în chiuvete corespunzătoare formei și dimensiunilor machetei de casă
7. să spele ceara din tipar și să pregătească tiparul pentru introducerea acrilului
8. să adăuge distanțatoare pentru a crea spațiu pentru părțile moi și să retușeze la nevoie componentele
9. să aleagă materialul pentru proteză și pentru mucoasa mobilă în funcție de tipul și culoarea compatibilă cu:
  - celelalte materiale din proteză
  - duritatea protezei finite
  - cerințele estetice
10. să prepare în cantități necesare acrilatul și să-l preseze în tipar
11. să facă modificările adiționale aduse închiderii marginale când se lucrează cu procedee convenționale

STANDARDE OCUPAȚIONALE GENERALE PENTRU TEHNICĂ DENTARĂ

12. să polimerizeze acrilatul la temperatura și în intervalul de timp caracteristic fiecărui tip de acrilat

13. să dezambaleze fără să distrugă sau să modifice proteza și să o prelucreze

Elementul

Standarde ocupaționale generale pentru tehnică dentară   Ianuarie 2006
Lucrări protetice mobile

EDT 07.3 Prelucrarea, finisarea, lustruirea protezei parțiale

Criterii de performanță

Tehnicianul trebuie :

1. să folosească metode, materiale și echipamente pentru prelucrarea, finisarea și lustruirea protezei în funcție de materialul folosit
2. să fixeze și să re poziționeze modelul în articulator
3. să analizeze proteza din articulator, să se convingă că ocluzia este cea corectă, dacă dinții sunt apropiați celor naturali și să facă corecturile necesare la dimensiunea verticală a dinților
4. să prelucreze proteza prin îndepărtarea neregularităților sau marginilor ascuțite în funcție de:
  - formele anatomice ale cavităților bucale
  - lungirea marginilor protezei solicitată de client
5. să finiseze proteza pentru a crea suprafețe netede și margini rotunde
6. să evalueze proteza finită din punct de vedere al:
  - calității și al defectelor³
  - funcționalității formeii
  - adoptării pe model
  - să fie conform prescripției medicale
7. să identifice proteza cu datele unice de referință ale pacientului și cu data de execuție
8. să curețe și să dezinfecteze proteza finală, să o ambaleze corespunzător materialelor fragile împreună cu instrucțiunile pentru pacient și client
9. să țină evidența la zi, completă referitor la identificarea, elementele componente și execuția protezei; să păstreze toată documentația conform legislației în vigoare

UNITATEA

---

³ Pot apărea greșeli din cauza: articulatorului, a culorii, a funcționalității sau a polimerizării.

EDT08 Designul și execuția componentelor metalice și scheletelor pentru proteza parțială mobilizabilă

Informații despre unitate

Rezumat

Unitatea se concentrează asupra designului și executării elementelor și scheletelor metalice ale protezelor mobile. Tehnicianul trebuie să realizeze componentele metalice, să toarne elementele prefabricate ale componentei metalice a protezei, să le dezambaleze, să le prelucereze, să le lustruiască iar în final să evalueze calitativ structura aliajului.

Elementele unității:

EDT08.1 Modelarea componentelor metalice pentru proteza mobilizabilă

EDT08.2 Modelarea și turnarea machetelor pentru scheletul metalic

EDT08.3 Prelucrarea, finisarea, lustruirea și verificarea structurilor metalice

SCOPUL STANDARDULUI

1. Componente:

- a) echivalente
- b) de fixare
- c) retenții
- d) suport ocluzal

2. Aliaje

- a) prețioase
- b) neprețioase

3. Turnare prin:

- a) centrifugare
- b) forța gravitațională
- c) în vacuum

4. Structura metalică

- a) proteze totale mobile
- b) proteze parțiale mobile
- c) protezare ocluzală

ELEMENTUL

EDT08.1 Modelarea componentelor metalice pentru proteza mobilă

Criteria de performanță

Tehnicianul trebuie :

1. să analizeze modelul și să identifice:
  - ocluzia și zonele edentate
  - elementele necesare refacerii funcției pierdute
  - poziția și forma optima a componentelor
2. să modeleze o proteză care:
  - are potențialul de a reface funcția pierdută a pacientului
  - are suficiente elemente retentive și de suport
  - crează un echilibru bun între funcție, estetică și cost
3. să ia legătura neîntârziat cu clientul dacă nu este posibilă realizarea componentei metalice și să propună alternative
4. să evalueze dacă macheta trebuie modificată și să realizeze componentele cerute în fișă
5. să evalueze modelul și să decidă în funcție de cost, timp și funcție dacă:
  - pot fi folosite componente prefabricate
  - ce componente sunt necesare
  - ce modificări trebuie aduse acestor componente
6. să identifice și să aleagă componentele prefabricate, să le taie la lungimea dorită și să le adapteze
7. să aleagă sârma cu diametrul prescris pentru componentele cerute, să o taie și să o îndoie în așa fel încât să evite tensiunile din material
8. să îndoie sârma la forma și mărimea cerută, prin metodele recomandate de fabricant , evitând suprasolicitarea
9. să verifice frecvent componentele în timpul lucrului asigurându-se că:
  - sunt adaptate
  - oferă extensia corectă pe modelul de lucru
  - nu lezează mucoasa
  - componentele modelate sau realizate sunt cele cerute și să facă modificările de rigoare dacă este cazul
10. să se convingă că elementele sunt fixate în poziția corectă și la locul lor în așa fel încât
  - cele retentive oferă suport ocluzal și sunt subdimensionate
  - cele cu acțiune reciprocă să se completează una pe alta
  - sunt adaptate
  - sunt fixate
  - să fie identice cu cerințele estetice și funcționale din fișă

ELEMENTUL

EDT 08.2 Designul și realizarea machetelor pentru scheletele metalice

Criterii de performanță

Tehnicianul trebuie :

1. să pregătească și să dublice modelul cu materialul potrivit
2. să pregătească conformatoarele în care să toarne materialul refractar vacuum-maloxat în amprentă și să-l îndepărteze după ce a făcut priză
3. să pregătească modelul duplicat pentru faza următoare aplicând un material întăritor și unul izolator
4. să transfere date pe modelul duplicat
5. să aleagă tipul de ceară și componentele prefabricate corecte
6. să le lipească și să le adapteze pe model
7. să aplice tije de turnare pe macheta lucrării și să o degreseze
8. să pregătească macheta pentru ambalat conform instrucțiunilor fabricantului masei de ambalat
9. să lase masa de ambalat să facă priză, după care să o pună în cuptor programându-l pentru preîncălzirea și încălzirea chiuvetei
10. să pună tiparul încălzit în castomat
11. să aleagă și să topească aliajul cerut folosind echipament și material adecvat

ELEMENTUL

EDT08.3 Prelucrarea, finisarea și evaluarea structurii metalice a protezei mobilizabile

Criterionii de performanță

Tehnicianul trebuie :

1. să aleagă metoda, materialele și echipamentul potrivit pentru prelucrarea și finisarea structurii metalice
2. să dezambaleze structura metalică după răcire
  - fără a deteriora structura metalelor sau a o modifica
  - cu risc minim pentru sănătate și siguranță
3. să îndepărteze oxizii prin mecanisme abrazive sau tratament chimic
4. să verifice structura metalică identificând eventualele lipsuri⁴ sau plusuri analizând viabilitatea lucrării
5. să taie tijele și să prelucereze aliajul astfel încât:
  - să nu prezinte margini ascuțite sau iregularități
  - croșetele sistemului de ancorare să aibă forma și dimensiunea corectă
  - joncțiunea cu țesutul moale să fie corect realizată
  - liniile de demarcație să fie bine definite
  - toate componentele să aibă forma și mărimea corectă
6. să verifice componentele prefabricate și să ia acțiuni imediate dacă ceva nu e în ordine
7. să lustruiască suprafața aliajului folosind material și echipament adecvat
8. să îndepărteze orice anomalie de procesare
9. să verifice structura finală și să confirme că:
  - este bună
  - se adaptează pe model
  - nu are defecte
  - este conform planului protetic stabilit
  - întocmește toate cerințele prescripției
  - se poate folosi
10. să finiseze structura metalică folosind materiale abrazive și de lustru pentru:
  - luciu
  - acuratețe
  - duritate
  - integritate

---

⁴ Defecte de turnare includ porozități, impurități

STANDARDE OCUPAȚIONALE GENERALE PENTRU TEHNICĂ DENTARĂ

11. să curețe și să dezinfecteze structura metalică
12. să identifice structura metalică ca fiind cea a pacientului⁵ (cu datele unice de referință și să dateze lucrarea)
13. să țină evidența completă la zi cu toate datele privind: identificarea lucrării, elementele componente, realizarea lucrării și să le arhiveze conform legislației în vigoare

---

⁵ După identificarea lucrării, se vor nota datele de referință ale pacientului iar lucrarea se poate ambala într-un pachet pe care sunt notate toate datele pacientului

UNITATEA

EDT 09 Rebazarea, repararea și modificarea protezelor mobile

Informații despre această unitate

Rezumat

Această unitate se referă la rebazarea, repararea și modificările aduse protezei mobile. Tehnicianul trebuie să-și pregătească locul de muncă și să rebazeze, să modifice protezele care nu se mai potrivesc. Rebazarea înseamnă adăugarea de material acrilic la proteză pentru a o lungi sau a o readapta. Acest lucru presupune ca tehnicianul dentar să identifice unde și cât material este necesar prin turnarea unui model, care a folosit proteza drept lingură individuală.

Reparația protezelor rupte sau deteriorate cer o reasamblare a lor prin lipirea părților protezei, și reparația ei propriu-zisă. Este nevoie de un model realizat prin turnarea gipsului în proteza lipită. În cazul în care lipsesc bucăți din proteză medical stomatolog va lua o amprentă în lingură cu proteza (amprentă in-situ). Modificarea protezei presupune adăugarea sau înlocuirea dinților, croșetelor sau extinderea bazei existente în proteza lipită sau în amprenta luată .

Elementele unității:

EDT09.1 Căptușirea totală sau marginală a protezelor

EDT09.2 Reparația protezei acrilice

EDT09.3 Reparația protezei scheletate cu dinți din ceramică

EDT09.4 Modificarea protezei

EDT09.5 Prelucrarea, finisarea, lustruirea protezelor rebazate, reparate sau modificate

SCOPUL STANDARDULUI

1. *Rebazarea protezelor mobile:*
  - a) total acrilice
  - b) parțial acrilice cu componente metalice încorporate
  - c) parțial acrilice cu schelet metalic

2. *Materiale de rebazare:*
  - a) termopolimerizabile
  - b) autopolimerizabile
  - c) fotopolimerizabile
  - d) material de căpușit elastic (moale)

3. *Poziționarea componentelor metalice și ceramice prin :*
  - a) puncte de lipitură
  - b) solidarizare
  - c) ceară

4. *Modificarea protezelor prin:*
  - a) adăugarea de noi componente metalice
  - b) modificarea elementelor metalice existente
  - c) adăugarea de dinți artificiali
  - d) înlocuirea dinților artificiali
  - e) modificarea bazei protezei

5. *Articulatoare:*
  - a) cu braț fix
  - b) ajustabile

ELEMENTUL

EDT09.1 Căptușirea totală sau marginală a protezelor mobile

Criterii de performanță

Tehnicianul trebuie să:

1. prepare corect materialul pentru turnarea modelului
2. curețe și să dezinfecteze amprenta , să toarne corect materialul în ea pentru a obține un model care:
  - să ofere o imagine exactă, pozitivă a amprentei
  - este dens
  - nu are goluri sau alte defecte vizibile
3. realizeze un index care:
  - să ofere un locaș fix pentru menținerea dinților în poziția corectă
  - are dimensiune verticală corectă
4. după demularea amprentei, modelul să rămână intact la fel ca și poziția dinților din proteză
5. prelucreze părțile protezei unde va avea loc rebazarea pentru a crea spațiu suficient materialului de căptușire
6. aleagă materialul adecvat protezei în lucru și să-l prepare în cantitatea cerută
7. verifice dimensiunea verticală a modelului cu indexul și să facă corecturile necesare
8. aplice o soluție de degresare pentru a pregăti suprafața protezei pentru lucru după ce a spălat proteza de urme de ceară
9. amestece polimerul cu monomerul în cantitatea indicată, pentru a permite desfășurarea reacției , să căptușească proteza cu materialul, minimizând pierderile
10. polimerizeze materialul la temperatura și în intervalul de timp cerut de fabricant
11. dezambaleze proteza din tipar fără a cauza defecțiuni sau modificări

ELEMENTUL

EDT09.2   **Reparația⁶ protezelor acrilice**

Criterii de performanță

Tehnicianul trebuie să:

1. curețe , să dezinfecteze fragmentele de proteză și să identifice pacientul⁷
2. lucreze cu proteza într-un mod în care să minimalizeze cazurile în care se pierd bucăți din proteză sau se încurcă între ele
3. lipească corect fragmentele protezei (dacă este posibil)
4. analizeze proteza lipită și să decidă dacă:
  - să ceară o reamprontare în cabinet a protezei
  - este necesară o amprontare nouă pentru reparație
  - proteza în cauză nu se poate repara
5. curețe și să dezinfecteze amprenta primită, să toarne materialul în ea pentru a forma un model care:
  - să fie imaginea pozitivă a amprentei
  - este dens
  - este fără goluri sau alte defecte vizibile
6. îndepărteze amprenta și fragmentele de proteză de pe model cu grijă pentru a nu-l strica și a-l pregăti pentru fazele următoare
7. prelucreze proteza îndepărtând un strat de material pentru a crea spațiu suficient
8. spele urmele de ceară de pe proteză și să o acopere cu un strat de soluție degresantă
9. pregătească acrilatul:
  - cel mai potrivit naturii și construcției protezei
  - în cantități corecte
10. aplice materialul de rebazat, în grosimea cerută și să adapteze proteza pe model încât să :
  - fie stabilă
  - minimizeze leziunile mucoasei în cavitatea bucală
11. folosească întăritoare sau materiale de căptușire adiționale speciale, la cerere
12. polimerizeze acrilatul în funcție de temperatura și timpul de priză a materialului
13. scoată proteza de pe model fără a o deteriora și să îndepărteze materialul în exces

---

⁶ Proteza poate avea baza, unul sau mai mulți dinți fracturați

⁷ Pentru a recunoaște proteza și a o nu încurca cu altele, trebuie păstrate fragmentele într-o pungă sau cutie, sau fragmentele să fie deja lipite între ele.

ELEMENTUL

EDT09.3 Reparația componentelor metalice și ceramice ale protezelor mobile

Criterii de performanță

Tehnicianul trebuie să:

1. curețe și să dezinfecteze fragmentele de proteză și să o identifice⁸
2. lucreze cu proteza într-un mod în care să minimizeze cazurile unde se pierd bucăți din proteză sau se încurcă cu altele
3. lipească corect fragmentele protezei (dacă este posibil)
4. ia legătura cu clientul pentru o nouă amprentă dacă nu se pot lipi fragmentele
5. curețe și să dezinfecteze amprenta primită, să toarne materialul pentru a forma un model care:
  - să fie imaginea pozitivă a amprentei
  - este dens
  - este fără goluri sau alte defecte vizibile
6. refacă componentele ceramice sau metalice care nu se mai pot folosi
7. adapteze componentele pe model, să îndepărteze proteza de pe model și să o ambaleze corespunzător tipului de reparație
8. poziționeze componentele corect și le pregătească pentru lipire în așa fel încât:
  - se efectuează legătura optimă
  - este cea adecvată metodelor de lipire folosite
  - sunt protejate componentele polimerice în timpul procesului de lipire
9. lipească precis toate componentele în pozițiile corecte, pentru a forma o legătură sigură și viabilă
10. verifice fiecare lipitură pentru:
  - locație
  - rezistență
  - integritate
  - funcționalitate
  - scopul urmărit
11. să îndepărteze sau să refacă lipitura dacă ceva e în neregulă

---

⁸ Identificarea lucrării se face prin numerotarea fragmentelor, păstrarea împreună într-un loc sigur sau lipirea lor cu ceară.

ELEMENTUL

EDT09.4 Modificarea protezelor mobile

Criteria de performanță

Tehnicianul trebuie să:

1. curețe și să dezinfecteze fragmentele de proteză și să o identifice
2. pregătească și să aleagă materialul pentru turnarea amprentei
3. prepare corect materialul pentru model ca:
  - să fie adecvat procedurii folosit
  - în funcție de felul materialului de amprentat
4. toarne amprenta și să realizeze un model care:
  - oferă o imagine pozitivă a amprentei
  - include toate detaliile și zonele de modificat
  - să fie dens
  - este fără goluri sau defecte vizibile
5. examineze modelul observând poziția și numărul modificărilor, să determine planul de inserție al protezei și să retușeze suprafețele mucozale
6. adauge retenții mecanice suplimentare și să pregătească suprafața de reparat a protezei⁹
7. aleagă componentele pentru modificat care se potrivesc cu:
  - natura și construcția protezei
  - modificările cerute
  - nuanța, mărimea, tipul și forma cuspidală a dentiției naturale
8. adapteze dinții artificiali în proteză în așa fel încât:
  - ca ocluzia să fie identică cu cea a dinților naturali
  - să corespundă din punct de vedere estetic
9. refacă partea lipsă a protezei în funcție de:
  - musculatura pacientului
  - țesutul pierdut
  - adăugarea unor componente retentive
10. să fixeze prin lipire, în poziție corectă, componentele metalice adiționale
11. selecteze și să folosească materialele și echipamentul adecvat pentru adăugarea sau înlocuirea unor componente metalice, realizând legături sigure, rezistente și viabile

---

⁹ Pregătirea suprafeței protezei include subțierea marginilor, a grosimii protezei și pregătirea protezei pentru adăugarea de material acrilic nou

ELEMENTUL

EDT09.5 Prelucrarea, lustruirea și verificarea protezelor mobile care au fost reparate, rebazate sau modificate

Criteria de performanță

Tehnicianul trebuie să :

1. prelucreze proteza prin îndepărtarea neregularităților sau marginilor ascuțite în funcție de:
  - formele anatomice ale cavității bucale
  - lungirea marginilor protezei
2. examineze suprafața protezei prelucrând orice anomalie sau suprafață tăioasă care poate crea disconfort purtătorului
3. adapteze proteza pe model în planul de inserție
4. finiseze proteza pentru a crea suprafețe netede și margini rotunjite
5. adapteze proteza finisată și să o re poziționeze într-un articulator adecvat
6. verifice proteza articulată și să confirme că ocluzia e cea corectă și asemănătoare dinților naturali, să facă ajustările de riguarie privind dimensiunea verticală a ocluziei
7. să evalueze proteza finită din punct de vedere al:
  - calității
  - funcționalității
  - adaptării pe model
  - să fie conform prescripției medicale
8. să însemneze proteza cu datele unice de referință ale pacientului și cu data de execuție
9. să curețe și să dezinfecteze proteza finală, să o ambaleze corespunzător materialelor fragile împreună cu instrucțiunile pentru pacient și client
10. să țină evidența zi, completă referitor la identificarea, elementelor componente și execuția protezei, să păstreze toată documentația conform legislației în vigoare

UNITATEA

EDT10 Forma și realizarea obturatoarelor

Informații despre această unitate

Rezumat

Această unitate se concentrează asupra designului și realizării obturatoarelor. Obturatoarele sunt elaborate pentru a înlocui palatul cavității bucale și zonele învecinate inclusiv structuri de suport ale orbitei ochilor. Obturatoarele pot include un set complet sau parțial de dinți și sunt folosite în reabilitarea protezelor faciale.

Obturatoarele sunt folosite de către colectivul sănătății orale pentru corectarea problemelor congenitale (de exemplu palat despicat) sau a defectelor (prin înlăturarea țesuturilor determinate de existența unor tumori). Obturatoarele pot fi permanente, (în cazul problemelor congenitale) semi-permanente sau temporare (în cazul unor operații de urgență sau când datura este folosită temporar pe post de obturator). Datorită complexității acestor situații este nevoie de o colaborare strânsă între toți membrii echipei orale.

Obturatoarele pot fi confecționate complet din materiale acrilice, din acrilat cu componente metalice (sistem de închidere pentru retenționare în cavitatea bucală) sau cu un schelet metalic (ca și în conjuncțiile cu implanturi dentare și acrilat). Este important ca obturatoarele să fie exacte, ca mâncarea și băutura să nu iasă prin nas. Obturatoarele trebuie să restaureze apariția naturală a culorii, formei și dimensiunii cavității bucale, să fie confortabile, să fie retentive în gura pacientului, să nu rețină alimente și să faciliteze vorbirea. Pentru a realiza o lucrare care să îndeplinească toate aceste aspecte funcționale și estetice, tehnicianul are nevoie de un model exact, de informații despre natura problemei și de o înregistrare intermaxilară precisă.

Datorită complexității acestor situații este nevoie de o colaborare strânsă între toți membri echipei orale. Acest lucru implică o bună comunicare cu restul echipei și cu pacientul.

Elementele unității

EDT10.1 Designul, confecționarea și modificarea obturatoarelor

EDT10.2 Execuția obturatoarelor

EDT10.3 Prelucrarea, finisarea, lustruirea și evaluarea obturatoarelor

SCOPUL STANDARDULUI

1. *Obturatoare*

- a) solide
- b) mecanism clip-on cu dantură existentă
- c) piesă unică (hallow-box)
- d) secționale

2. *Obturatoare:*

- a) total acrilice
- b) cu componente metalice incorporate¹⁰
- c) cu schelet metallic
- d) alte materiale (fără monomeri)

3. *Articulator:*

- a) braț fix
- b) ajustabil

4. *Dinți artificiali:*

- a) polimerici
- b) ceramici
- c) metalici

5. *Componente*

- a) schelet
- b) componente retentive
- c) rădăcini
- d) distanțatoare
- e) elemente de fixare precise
- f) elemente de fixare semi-precise
- g) inlay, onlay și overlay

6. *Material pentru obturatoare:*

- a) termopolimerizabil
- b) autopolimerizabil
- c) fotopolimerizabil
- d) termoformator

7. *Introducerea materialului polimeric în tipar prin:*

- a) turnare
- b) injecție
- c) mod convențional

---

¹⁰ Elementele metalice și scheletul metallic retentiv sunt implanturi.

ELEMENTUL

EDT10.1 Designul, confecționarea și modificarea obturatoarelor

Criterii de performanță

Tehnicianul trebuie :

1. să discute și să cadă de acord cu ceilalți membri ai echipei¹¹ asupra necesităților pacientului și cerințelor obturatorului indicat
2. să participe și să comunice efectiv la ședințele de planificare
3. să comunice clar și precis tot timpul cu pacientul
4. să ofere suport pacientului, recunoscând dificultățile ce le va întâmpina
5. să caute feed-backul pacientului în această problemă și cum poate fi îmbunătățită situația din punctul lui de vedere
6. să curețe, să dezinfecteze amprente și șabloanele ocluzale și să transfere datele pe model
7. să monteze în articulator în funcție de amprenta ocluzală și să înregistreze corect informația
8. să examineze fișa de laborator și să aleagă dinți apropiați ca :
  - formă
  - nuanță
  - mărime
  - tip
  - forma cuspidală a dinților naturali, să-i ajusteze pentru a semăna cât mai mult cu cei naturali
9. să modeleze baza protezei în funcție de musculatura și suportul facial al pacientului
10. să modeleze baza protezei în funcție de:
  - musculatura pacientului
  - țesutul retras (pierdut)
  - componentele de retenție adiționale
11. să poziționeze dinții artificiali în funcție de:
  - ocluzie și articulație
  - estetică
  - maximizarea funcției retentive, a stabilității, a suportului și a eficienței masticatorii
  - facilități fonetice și de vorbire

---

¹¹ din echipă fac parte: clinicianul(client), chirurgul facial, logopedul, personalul mediu etc.

STANDARDE OCUPAȚIONALE GENERALE PENTRU TEHNICĂ DENTARĂ

12. să verifice macheta dacă corespunde cerințelor din fișa de laborator și a planului clinic cerut
13. să identifice proteza cu referințele unice ale pacientului și să dateze execuția ei
14. să dezinfecteze și să curețe macheta în vederea trimiterii ei în cabinet într-un ambalaj corespunzător
15. să dezinfecteze și să curețe macheta la întoarcerea ei din cabinet și să identifice modificările sau instrucțiunile primite
16. să verifice dacă în timpul probei nu s-a modificat poziția dinților și să facă corecturile necesare¹²
17. să repoziționeze modelul în articulator și să facă modificările de rigoare
18. să corecteze poziția dinților și limita machetelor până se obține un rezultat satisfăcător
19. să repete procesul de modificare al obturatorului, să-l trimită clientului la probă până la obținerea unui rezultat satisfăcător

ELEMENTUL

---

¹² Obturatoarele la care se face referire sunt: proba obturatoarelor , obturatoare din acrilat trimise în laborator pentru rebazare

EDT10.2 Execuția obturatorilor

Criterii de performanță

Tehnicianul trebuie :

1. să analizeze fișa de laborator, modelul, forma și macheta modificată pentru a putea decide:
  - ce model să folosească pentru polimerizare
  - natura și forma țesutului moale înlocuit
  - cum să distribuie forța masticatorie pe fața ocluzală a protezei finite
  - gradul de reziliență al componentelor la obturatorul finit
  - necesitatea unor distanțatoare prefabricate sau modelate
  - tehnica de flascare folosită
2. să identifice părțile componente solicitate și să le integreze modelului:
  - ca formă
  - pe planul de inserție
3. să readapteze macheta pe model și să transfere datele de pe machetă pe model după revenirea machetei în laborator
4. să modeleze baza obturatorului în funcție de:
  - musculatura pacientului
  - țesutul retras (pierdut)
  - componentele de retenție adiționale
5. să selecteze și să pregătească masa de ambalat care să:
  - corespundă complexității obturatorului
  - fie preferința clientului
6. să facă ambalarea în chiuvete corespunzătoare formei și dimensiunilor machetei de ceară
7. să spele ceara din tipar și să pregătească tiparul pentru introducerea acrilatului
8. să adăuge distanțatoare pentru a crea spațiu pentru părțile moi și să retușeze componentele
9. să aleagă materialul pentru obturatoare și mucoasa mobilă în funcție de tipul și culoarea compatibilă cu:
  - celelalte materiale din obturatoare
  - duritatea obturatorilor finite
  - cerințele estetice
10. să prepare în cantități necesare acrilatul și să-l preseze în tipar
11. să determine dacă închiderea marginală e corectă și să facă modificările necesare pentru modelarea marginile resiliente înainte de polimerizare

STANDARDE OCUPAȚIONALE GENERALE PENTRU TEHNICĂ DENTARĂ

12. să polimerizeze acrilatul la temperatura și în perioada de timp caracteristică fiecărui tip de acrilat
13. să dezambaleze fără să distrugă sau să modifice proteza și să o prelucreze

ELEMENTUL

EDT10.3 Prelucrarea, finisarea, lustruirea și evaluarea obturatorilor

Criteria de performanță

Tehnicianul trebuie :

1. să folosească metode, materiale și echipamente pentru prelucrarea, finisarea și lustruirea protezei în funcție de material
2. să fixeze și să re poziționeze modelul în articulator
3. să analizeze proteza din articulator, să se convingă că ocluzia este cea corectă, dinții sunt apropiați celor naturali și să facă corecturile necesare la dimensiunea verticală a dinților
4. să prelucreze proteza prin îndepărtarea neregularităților sau marginilor ascuțite în funcție de:
  - formele anatomice ale cavităților bucale
  - lungimea marginilor protezei solicitată de client
5. să îndepărteze materialul distanțator în cazul obturatorilor hollow-box și să fie atent ca închiderea marginală să fie perfectă
6. să creeze suprafețe netede și margini rotunde
7. să evalueze proteza finită din punct de vedere al:
  - calității și a defectelor ¹³
  - funcționalității formei
  - adaptării pe model
  - indicației medicale
8. să identifice proteza cu datele unice de referință ale pacientului și cu data de execuție
9. să curețe și să dezinfecteze proteza finală, să o ambaleze corespunzător materialelor fragile împreună cu instrucțiunile pentru pacient și client
10. să țină evidența la zi, completă referitor la identificarea, elementele componente și execuția protezei: să păstreze toată documentația conform legislației în vigoare

UNITATEA

EDT11 Designul și realizarea protezei pe bază de implanturi dentare

¹³ Pot apărea greșeli din cauza: articulatorului, a culorii, a funcționalității sau a polimerizării.

Informații despre această unitate

Rezumat

Această unitate se concentrează asupra designului și execuției protezelor pe bază de implant, unice, ce înlocuiesc unul sau mai mulți dinți. Tehnicianul dentar are un rol important în planificarea, în designul și funcționalizarea protezei pe bază de implant. Acest lucru include participarea la diagnosticare, la fazele planului de tratament, la designul și execuția protezei propriu-zise.

Pe perioada de acomodare cu implantul, fix (prin șuruburi sau ciment) sau mobil (unde supradantura este mobilă) se vor executa proteze provizorii. Designul și execuția protezelor pe bază de implant pot fi simple sau complexe (cu dinți încălcați) pentru un singur dinte sau pentru toată cavitatea bucală.

Explicațiile pentru execuția protezelor pe bază de implant se găsesc în unitățile ce tratează subiectele despre proteza mobilă și despre restaurări fizionomice.

Elementele unității

EDT11.1 Contribuția la planificarea tratamentului și a procesului de diagnosticare a protezei cu implanturi dentare

EDT11.2 Designul, confecționarea și modificarea machetelor protezelor cu implanturi dentare

EDT11.3 Execuția protezelor cu implanturi dentare

SCOPUL STANDARDULUI

1. Proteze pe bază de implant:

- a) pentru dinți solo
- b) parțial mobile
- c) fixate parțial
- d) cu părți multiple - ancorate sau cu retenții
- e) complete - ancorate sau cu retenții
- f) cu dinți stâlpi
- g) cu punți metalo-ceramice

2. Investigații și rapoarte

- a.) tomografie
- b.) hartă osoasă
- c.) radiografii
- d.) stens radiografic

3. Linguri individuale

- a) convenționale
- b) chimney
- c) window

4. Replica structurii implantului

- a) fixă

STANDARDE OCUPAȚIONALE GENERALE PENTRU TEHNICĂ DENTARĂ

- b) cu stâlpi
  - c) hibridă
5. *Articulatoare*
- a) cu condil fix
  - b) ajustabil
6. *Tipuri ocluzale*
- a) cuspid- fosă
  - b) cuspid- muchie marginală
  - c) grup funcțional
  - d) ghidaj pe canin
7. *Suprastructura implantului executată prin:*
- a) turnare
  - b) frezare
  - c) lipire
  - d) sudare
8. *Materialul pentru proteză:*
- a) termopolimerizabil
  - b) autopolimerizabil
  - c) fotopolimerizabil
9. *Introducerea materialului polimeric în machetă prin:*
- a) turnare
  - b) injecție
  - c) în mod convențional

ELEMENTUL

EDT11.1 Contribuția la planificarea tratamentului și a procesului de diagnosticare a protezei cu implanturi dentare

Criterii de performanță

Tehnicianul trebuie :

1. să fie de acord cu clientul:
  - despre rolul lui în diagnosticare¹⁴ și tratament
  - modul de desfășurare
2. să afle de la client:
  - așteptările pacientului
  - scopul și obiectivele tratamentului
  - costul aproximativ al lucrării
  - nr. de programări necesare și schema lor
3. să investigheze un raport asupra diagnosticului
4. să folosească stens pentru a ghida amplasarea implantelor ca urmare a discuțiilor avute cu clientul
5. să ofere consult clientului privind:
  - criteriile funcționale și estetice; succesul lor¹⁵
  - restricții clinice și tehnice
  - proceduri clinice tranziționale
6. să producă stens chirurgical pentru a ghida poziția implantului ca urmare a discuției cu clientul

ELEMENTUL

---

¹⁴ Convenție asupra cine suportă cheltuielile pentru comanda diferitelor componente mai complexe

¹⁵ Estetica și fonetica se referă la reducere alveolară, cerințe periodondale etc.

EDT11.2 Confecționarea lingurilor individuale pentru protezele cu implanturi dentare

Criterii de performanță

Tehnicianul trebuie :

1. să dezinfecteze și să curețe amprenta preliminară
2. să toarne un model exact
3. să confirme clientului respectarea planificării în funcție de planul de tratament și de modificările apărute ulterior
4. să confecționeze o lingură individuală
5. să dezinfecteze și să curețe lingura individuală înainte de a o trimite în cabinet
6. să dezinfecteze și să curețe amprenta funcțională venită din cabinet
7. să poziționeze corect copiile structurii implantului în amprentă
8. să confirme fidelitatea amprentei și să determine tipul modelului de lucru
9. turnarea modelului cu materiale corespunzătoare tipului ales

ELEMENTUL

ED11.3 Confecționarea¹⁶ protezelor pe bază de implanturi dentare

Criteria de performanță

Tehnicianul trebuie :

1. să dezinfecteze și să curețe șabloanele de ocluzie și să transfere informațiile primite pe modelul de lucru
2. să monteze în articulator în funcție de înregistrarea ocluzală și să înregistreze corect informația
3. să transfere datele pe model
4. să modifice poziția dinților artificiali astfel încât:
  - ocluzia și articulația să fie corecte
  - să fie estetică
  - să aibă maxim de retenție, stabilitate și suport
  - să aibă eficiență masticatorie
5. să modeleze baza protezei în funcție de musculatura pacientului
6. macheta trebuie identificată cu referințele unice ale pacientului și datată execuția ei
7. să dezinfecteze și să curețe macheta în vederea trimerii ei în cabinet într-un ambalaj corespunzător
8. să dezinfecteze și să curețe macheta la întoarcerea ei din cabinet și să identifice modificările sau instrucțiunile noi primite
9. să modeleze suprastructura implantului prin:
  - (matrice) poziționarea dintelui index
  - cerințe de remodelări gingivaleși să poziționeze componentele prefabricate
10. să confecționeze suprastructura implantului
11. să evalueze dacă este bine adaptată și corespunde cerințelor din cabinet
12. să trimită scheletul metalic la probă
13. să determine viitoare etape de acțiune după ultimile informații primite
14. să monteze dinții pe suprastructură
15. să trimită macheta la probă

---

¹⁶ Suprastructurile pot fi modelate sau se poate folosi CAD-CAM
Standarde ocupaționale generale pentru tehnică dentară   Ianuarie 2006
Lucrări protetice mobile

STANDARDE OCUPAȚIONALE GENERALE PENTRU TEHNICĂ DENTARĂ

16. să polimerizeze proteza folosind tehnici adecvate cazurilor particulare¹⁷
17. să prelucreze proteza prin îndepărtarea neregularităților
18. să finiseze proteza pentru a crea suprafețe netede și margini rotunde
19. să evalueze proteza finită din punct de vedere al:
  - calității și al defectelor
  - funcționalității formei
  - adoptării pe model
  - să fie conform prescripției medicale
20. să identifice proteza cu datele unice de referință ale pacientului și cu data de execuție
21. să curețe și să dezinfecteze proteza finală, să o ambaleze corespunzător materialelor fragile împreună cu instrucțiunile pentru pacient și client
22. să țină evidența la zi, completă referitor la identificarea, elementele componente și execuția protezei; să păstreze toată documentația conform legislației în vigoare

UNITATEA

---

¹⁷ Tehnicile folosite depind de fiecare caz în parte, de complexitate și materiale; pot fi necesare 2-3 tipare, sablator etc.

EDT12 Designul și realizarea protezelor cu sisteme de ancorare

Informații despre unitate

Sumar

Această unitate se concentrează pe designul și execuția protezelor cu sisteme speciale de ancorare. Sunt lucrări dentare individualizate care înlocuiesc unul sau mai mulți dinți lipsă prin incorporarea unor conectori cu două sau mai multe părți. O parte a conectorului este atașată de rădăcină, dinte sau implant. Cealaltă parte a sistemului special este incorporată în proteză pentru a oferi o conexiune mecanică între cele două. Sistemele speciale pot fi folosite în locul crosetelor pentru o retenție parțială cu dispozitive intra – extra coronariene, iar în cazul edentației totale ele pot fi conectate de bare sau știfturi creând retenție totală.

O proteză parțială cu sisteme speciale de ancorare restaurează din punct de vedere estetic: culoarea, forma, mărimea dinților, trebuie să fie confortabilă, stabilă și să nu retenționeze alimente. Tehnicianul trebuie să aibă un model exact, relația dintre maxilar și mandibulă și informații despre culoarea dinților naturali ai pacientului. Confecționarea lingurilor individuale și a șabloanelor de ocluzie poate fi găsită în unitatea EDT03

Elementele unității

EDT12.1 Contribuția tehnicianului dentar în procesul de planificare a realizării protezelor cu sisteme speciale de ancorare

EDT12.2 Designul și confecționarea protezelor dentare cu sisteme speciale de ancorare

EDT12.3 Asigurarea calității în execuție a protezelor cu sisteme speciale de ancorare

SCOPUL STANDARDULUI

1. *Proteze cu sisteme de ancorare:*
  - a) intracoronare
  - b) extracoronare
  - c) radiculare
  - d) cu bară

2. *Macheta:*
  - a) ceară
  - b) polimer
  - c) polimer preformat

3. *Conversiune prin:*
  - a) materiale de ambalat gipsate
  - b) materiale de ambalat cu fosfat
  - c) adaptarea foițelor matriciale
  - d) formarea electrică

4. *Aliaje:*
  - a) prețioase
  - b) neprețioase

5. *Articulator:*
  - a) cu condil fix
  - c) ajustabil

6. *Dinți artificiali:*
  - a) acrilici
  - b) ceramici
  - c) metalici

ELEMENTUL

EDT12.1 Contribuția tehnicianului dentar la procesul de planificarea protezelor cu sisteme de ancorare speciale

Criterii de performanță

Tehnicianul trebuie:

1. să fie de acord cu clientul:
  - despre rolul lui în diagnosticare și tratament
  - modul de desfășurare
  - cine e responsabil pentru comanda și plata diferitelor componente

2. să afle de la client:
  - motivul pentru care dorește implantul
  - cum se așteaptă să fie rezultatul estetic și funcțional
  - îngrijorările pacientului vizavi de sănătatea dinților rămași și a acomodării cu implantul

3. să obțină informațiile clinice¹⁸ și relaționate cu privire la :
  - tipul de proteză dorită
  - igiena orală a pacientului, viitoarele extracții ce trebuie luate în calcul
  - mobilitatea dinților
  - dacă pacientul are probleme de acomodare la proteză¹⁹

- 4 să toarne modele în amprente primite din cabinet

- 5 să evalueze modelul pentru:
  - dentiție
  - dimensiune verticală
  - spații edentate
  - spațiu pentru sistemele de ancorare
  - și să determine ce sistem de ancorare se potrivește

- 6 să ofere consult de specialitate clientului privind:
  - igienă orală
  - numărul dinților stâlpi
  - unghiul și înălțimea dinților stâlpi
  - lungimea șeilor
  - înălțime verticală
  - structură rigidă
  - posibile dizabilități fizice
  - ancorarea să fie fixă sau mobilă

- 7 să răspundă corect la întrebările și problemele legate de design și procesul de tratament

ELEMENTUL

---

¹⁸ Analize sunt: radiografii și modele disponibile

¹⁹ Dizabilități ale pacientului ,manevrarea anumitor feluri de proteze,face referire la artrita severă a mâinilor.

EDT12.2 Designul și execuția protezelor cu sisteme de ancorare

Criterii de performanță

Tehnicianul trebuie:

1. să evalueze modelul și tiparul în funcție de dinții stâlpi, să verifice retractorii să le înregistreze și să informeze clientul dacă este cazul unor ajustări
2. să analizeze ocluzia pentru a afla informațiile necesare privind:
  - realizarea formei ocluzale
  - spațiu ocluzal suficient
3. să examineze modelul pentru:
  - a stabili alinierea dinților
  - a stabili zonale șlefuite și neșlefuite ale dinților
  - a găsi un ax de inserție comun pentru dinții stâlpi
4. să introducă un sistem de ancorare în eventulitatea unui malaliniament al dinților
5. să introducă un sistem de ancorare conform indicațiilor, în funcție de spațiu, asigurându-se că are suficient loc pentru conturul din ceară și igiena orală
6. să poziționeze sistemele de ancorare cu paralelograful și să le fixeze cu ceară
7. să transforme macheta în lucrare metalică
8. să curețe substructură metalică cu grijă pentru a nu o deforma, să repună părțile lucrării pe model și șablon, să le adapteze, să verifice ocluzia și să facă la nevoie ajustările necesare

Dacă una din părți trebuie lipită

9. să asambleze părțile metalice confirmând că:
  - sunt fixe
  - în poziția corectă
  - sunt dintr-un material adecvat
  - sunt într-o poziție care permite o legătură optimă între elemente
10. să aplice borax (alt decapant) în locurile de solidarizare, și să evite lipitura în alte locuri pentru a nu îngreuna prelucrarea turnării
11. să solidarizeze componentele la o temperatură care:
  - poate controla curgerea lipiturii
  - este optimă pentru a crea o legătură
  - previne distrugerea proprietăților metalului
12. să selecteze lipitura potrivită aliajului și să verifice dacă

STANDARDE OCUPAȚIONALE GENERALE PENTRU TEHNICĂ DENTARĂ

- curge lin
- asigură grosimea și zonă cerută de indicațiile clinice

13. după solidarizare să se curețe materialul decapant, lipitura în exces

14 să adapteze lucrarea pe model și să verifice dacă:

- se adaptează
- respectă indicațiile clinice
- nu lezează mucoasa

și să facă corecturile necesare

După terminarea structurii metalice

15. să asambleze și să dezasambleze sistemele de ancorare cu grijă, ca ele să rămână curate, separate și sigure

16. să compare lucrarea dacă se armonizează cu:

- dinții naturali ai pacientului
- morfologia dinților
- efectul dinților adiacenți naturali lângă lucrare
- forma coronală
- relația estetică, autocurățire și retenția reziduală
- cerințe estetice
- indicații clinice
- și să facă ajustările de rigoare

EDT12.3 Asigurarea calității protezelor cu sisteme de ancorare

Criterii de performanță

Tehnicianul trebuie:

1. să verifice turnătura :
  - dacă are defecte
  - dacă se adapteazăși să ia măsuri necesare refacerii lucrării dacă este cazul
2. să realizeze texturi pe suprafața metalului în funcție de:
  - aliaj
  - elementul turnat
  - indicație
3. să finiseze lucrarea metalică încât:
  - să rămână adaptată
  - să-și păstreze forma exactă
4. să verifice lucrarea finită:
  - ca adaptarea marginală să fie perfectă pe model
  - ca ocluzia și articulați să fie bune
  - să existe contacte proximale
  - să fie estetică
  - să nu fie împotriva recomandărilor medicale
5. să dateze lucrarea și să o înmâneze cu datele unice de referință ale pacientului
6. să curețe și să dezinfecteze lucrarea finită să o trimită cabinetului împachetată și cu instrucțiuni pentru pacient și client
7. să țină evidența la zi a datelor privind identificarea, elementele componente și realizarea lucrării dentare